

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Antero Hiilesvuo
Korjausneuvoja 1991–2012

Veteraanien asuntojen korjaustöiden vaikuttavuus selvitys

Varsinais-Suomi 2013

Sisällys

Veteraanien asuntojen korjaustöiden vaikuttavuus selvitys Varsinais-Suomessa	3
Korjausneuvonnan aloitus	3
Korjauksiin saatavat avustukset ja ehdot niiden saamiselle	3
Korjausneuvonnan sisällöstä	3
Veteraanien mahdollisuus selvittää omassa kodissa	4
Vaikuttavuus selvitys Varsinais-Suomessa	4
Tutkimuksen tulokset	5
Loppupäätelmä	5
Viisi veteraanitarinaa	6–13
Taulukko: Veteraanien asuntojen korjaustöiden vaikuttavuus selvitys, Varsinais-Suomi 2013	14–18

Julkaisija: Vanhustyön keskusliitto ry
Malmin kauppatie 26,
00700 Helsinki
Puhelin (09) 350 8600
Faksi (09) 350 86010
info@vtkl.fi, www.vtkl.fi

ISBN: 978-951-806-209-0 (paino)
978-951-806-210-6 (pdf)

Teksti: Antero Hiilesvuo
Korjausneuvoja, Varsinais-Suomi

Kuvat: Antero Hiilesvuo

Taitto: Mainospalvelu Kristasta Oy
AD Krista Jännäri

Paino: Koppio Niini Oy, Helsinki

Veteraanien asuntojen korjaustoiminnan vaikuttavuudesta

Sotainvalidien Veljesliitto katsoi yli kaksikymmentä vuotta sitten tarpeelliseksi kiinnittää huomio sotainvalidien asuinolosuhteisiin. Silloin käynnistetty korjausneuvontatoiminta on jatkunut vireänä näihin päiviin ja mukana on veteraanien lisäksi ollut jo muukin iäkäs väki. Tuloksia kerätään korjausneuvojen raportoinnin muodossa jatkuvasti, mutta tarvetta on ollut laajempaankin selvitykseen. Mitä voisimme oppia veteraanien asuntojen korjausten perusteella ja miten voimme hyödyntää tuloksia myös muun vanhusväestön asunnoissa?

Varsinais-Suomen pitkäaikainen korjausneuvoja Antero Hiilesvuo on tehnyt ansiokkaan työn käydessään läpi 120 eri korjauskohdetta. Kohteissa on selvitetty remonttitietojen lisäksi kohteiden käyttöä remontin jälkeen. Lähes kaikki asukkaat ovat jo remontin aikana olleet hyvin iäkkäitä, joten saamme tässä raportissa arvokasta tietoa remonttien vaikuttavuudesta yli kahdeksankymmentä vuotiaiden henkilöiden asumiseen. On jopa hämmästyttävää, että kohteet olivat pääosin edelleen kyseisillä henkilöillä asumiskäytössä. Korjausneuvonta tekee siis arvokasta työtä hyvinkin ikääntyneiden asiakkaiden asuntojen korjauksia edistäessään.

Jukka Laakso
Korjausneuvonnan päällikkö
Vanhustyön keskusliitto

Veteraanien asuntojen korjaustöiden vaikuttavuus selvitys Varsinais-Suomessa

Korjausneuvonnan aloitus

Korjausneuvonta, joka kohdistettiin sotiemme veteraanien asumisolojen parantamiseen, aloitettiin 1990-luvun alussa. Neuvonnan käynnisti Sotainvalidien Veljesliitto. Myös muut veteraanijärjestöt osallistuivat aktiivisesti toimintaan asettamalla omat edustajansa Varsinais-Suomessakin perustettuun neuvontatoimikuntaan. Toimikunnan puheenjohtajana olivat kukin vuorollaan kaikkien järjestöjen toiminnanjohtajat. Raha-automaattiyhdistys on avustanut korjausneuvontatoimintaa, ja mahdollistanut siten toiminnan jatkumisen.

Aktiivinen veteraanijärjestöjen toimesta tapahtunut tiedottaminen alkoi tuottaa entistä enemmän tulosta niin, että veteraanit saivat tietoa korjausavustuksista. Alkuvuosina korjausneuvontaan osoitetut varat eivät tahtoneet riittää ympärivuotiseen tuolloin konsulttipalveluna suoritetun korjausneuvonnan rahoittamiseen. Vuosi toisensa jälkeen asiat saatiin kuitenkin hoidettua.

Korjausneuvonnan hallinnointi siirrettiin Vanhustyön keskusliitolle 2000-luvun alussa. Ensimmäisen vuosikymmenen aikana korjausneuvonnan piiriin tulivat sotiemme veteraanien lisäksi veteraanien lesket ja muut vanhukset. Toimintaa rahoittaa edelleen Raha-automaattiyhdistys.

Alkuvuosina Varsinais-Suomen piirissä tehtiin korjaussuunnitelmia ja haettiin avustuksia parhaimmillaan yli 200 kohteeseen vuodessa. Vuosien saatossa korjauskohteiden määrä on vakiintunut noin 100 kappaleeseen/vuosi.

Korjauksiin saatavat avustukset ja ehdot niiden saamiselle

Sotainvalidien korjausavustushakemukset osoitettiin Valtiokonttorille ja veteraanien hakemukset Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle (aiemmin Valtion asuntorahasto). Sotainvalidien hakemukset lähetettiin suoraan Valtiokonttoriin. Sotilasvammalaki takasi yleensä sotilasvamman aiheuttamien muutostöiden kustannukset kokonaan avustuksena. Veteraanien hakemukset toimitettiin kuntiin, joissa virkamiehet vielä tarkistivat hakemukset ja korjausneuvojen laatimat kustannusarviot. Veteraanit saivat aluksi 40 % avustuksen, mutta siihen liitettiin myöhemmin harkinnanvarainen 30 % veteraanilisä. Näin ollen veteraanit saattoivat saada yhteensä 70 % korjausavustuksen. Avustusehtoja muutettiin 2000-luvun loppupuolella siten, että myös veteraanien lesket pystyivät hakemaan korotettua veteraanilisää.

Valtiovaltion konttorissa hakemuksia käsittelevien henkilöiden kanssa oltiin suoraan yhteydessä, jolloin asioiden käsittely oli

mahdollisimman joustavaa ja nopeaa. Kuntien kautta toimitettujen veteraanien hakemusten päätösten tulo kesti joskus useita kuukausia johtuen yleensä kuntien työtilanteesta ja loppukäsittelyn hitaudesta. Monissa kunnissa keväällä jätettyjen korjausavustushakemusten päätökset toimitettiin hakijoille vasta loppusyksyllä. Sellaisissa tapauksissa korjaushankkeiden aloitusta siirrettiin usein seuraavalle vuodelle. Viime vuosina on hakemusten päätöksiä alettu saada aiempia vuosia nopeammin hakijoiden tiedoksi.

Saadut päätökset tulivat usein korjausneuvojille tiedoksi hakijoilta heiltä sitä tiedusteltaessa. Muutamat Varsinais-Suomen kunnat lähettivät hakemusten päätöksiä korjausneuvojille tiedoksi niitä erikseen pyytämättä. Kuntien asioita hoitavien virkamiesten (yleensä rakennustarkastajia) ja korjausneuvojen välille onkin syntynyt vuosien saatossa hyvä yhteistyö ja luottamus. Samoin kuntien kotipalveluhenkilöstön, kuntoutuslaitosten ammattihenkilöstön ja korjausneuvojen keskinäinen yhteistyö on muotoutunut erittäin hyväksi.

Korjausavustuksen saamisen edellytyksenä oli, etteivät tulot ylittäneet asetettuja ylärajoja, eikä pankkitalletuksia tai muuta omaisuutta ollut liikaa. Veteraanien ja sittemmin veteraanien leskien osalta tulojen yläraja määriteltiin säädöksissä korkeammaksi kuin muiden vanhusten tulojen ylärajat. Sotainvalidien osalta tuloaraja ei ollut siinä tapauksessa, että suoritettava korjaus-, tai muutostyö muuten täytti valtiokonttorin sotainvalideille määrittämät ehdot. Toisaalta sotainvalidien avustusten ylärajat olivat käytännössä alhaisemmat, kuin ylärajat veteraanien kohdalla.

Veteraaneilla oli mahdollisuus hakea avustusta joskus varsin mittaviinkin peruskorjaustyyppisiin hankkeisiin, kun taas sotainvalidien avustukset koskivat pääosin asumista helpottavia korjaus-, ja muutostöitä (wc/kylpyhuoneitilojen korjauksia, ovien levennyksiä ym). Sotainvalidien kohdalla ns. peruskorjaustyyppisiin korjaus-, ja muutostöihin haettiin ja saatiin avustusta suhteellisen harvoin. Sotainvalidilla oli myös mahdollisuus edellä todetussa tilanteessa hakea avustusta Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta samoin edellytyksin kun veteraanitkin. Joissain tapauksissa käytettiinkin tuota mahdollisuutta avustuksia haettaessa.

Korjausneuvonnan sisällöstä

Korjausneuvonta käsitti kotikäynnin, jossa selvitettiin kunkin kohteen korjaustarpeet yhdessä veteraanin kanssa. Sitten laadittiin korjaussuunnitelma kustannusarvioineen ja täytettiin korjausavustushakemukset. Avustushakemuksen liitteeksi otettiin kopiot verotodistuksista ym. liiteasiakirjois-

Yhteiskunnan sijoittamat varat ovat tulleet takaisin moninkertaisina.

ta (kiinteistöverolippu tai mahdollinen kauppakirjan kopio, josta selviää kiinteistön omistaja, kopio sotilaspassista ym.). Asunto-osakeyhtiöissä asuvien sotainvalidien osalta tarvittiin isännöitsijätodistus osoittamaan huoneiston omistajan.

Korjausneuvojat avustivat monissa tapauksissa veteraaneja myös sopivien urakoitsijoiden hakemisessa ja korjaustöiden urakkakilpailuttamisessa. Joissain tapauksissa aktiiviset jälkipolvien edustajat huolehtivat, että sovitut työt tulivat tehdyiksi. Korjausneuvojat eivät ehdi suorittaa koko korjaustyön valvontaa. Sen vuoksi luotettavien urakoitsijoiden löytäminen kohteisiin onkin tärkeää.

Sotiemme veteraanien, kuten myös muiden vanhusten asunnoissa suoritettavien korjaustöiden tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa korjaukset niin, että asumista kotona voitaisiin jatkaa mahdollisimman pitkään. Tällöin on huomioitava esteettömyys, asumisturvallisuus ja korjausten tarkoituksenmukaisuus. Viime vuosina on erilaisten kulkuliikemien, tukikaiteiden, erikoiskalusteiden ja kevythissien käyttö yleistynyt. Valtiokonttorin avustuksella onkin hissien hankintavastuuta saatu aiempaa useammassa tapauksissa.

Veteraanien mahdollisuus selvitä omassa kodissa

Vuosien varrella suoritettujen tarkoituksenmukaisten asuntojen muutos- ja korjaustöiden avulla on veteraanien ja muiden vanhusten asumisolaja voitu parantaa merkittävästi, jolloin heidän kotona asumisensa on voinut jatkua hyvinkin pitkään. Korjausneuvontatyössä on voinut todeta sotiemme veteraanien fyysisen kunnon olevan useissa tapauksissa poikkeuksellisen hyvän. Tuntuukin usein siltä, että veteraanisukupolvi on tehty ”paremmista aineista”. Tuo sukupolvi on monissa tapauksissa joutunut nuoresta asti tekemään raskasta fyysistä työtä, mikä varmaan osaltaan on luonut jälkipolvia paremman peruskunnon. Näin ollen veteraanisukupolvien henkilöillä on hyvät edellytykset asua pitkään tarkoituksenmukaisesti korjatussa asunnossa.

Voidaankin mielestäni perustellusti arvioida, että yhteiskunnan varoin suoritettuihin korjauksiin sijoitetut varat ovat tulleet takaisin moninkertaisina, kun huomioidaan pienempi ulkopuolisen avun tarve ja säästyneet laitos- ym. hoidon kustannukset. Lisäksi omassa tutussa ja turvallisessa kodissa asuminen mahdollisimman pitkään on varmasti mielenterveydenkin kannalta ajateltuna paras vaihtoehto.

Vaikuttavuus selvitys Varsinais-Suomessa

Vaikuttavuus selvitys on tehty käymällä sotainvalidi-, ja veteraanikohteissa, haastatteleamalla henkilöitä tai heidän omaisiaan sekä suorittamalla puhelinhaastatteluja. Aikaisin kohde on vuodelta 1996 ja viimeisin vuodelta 2012. Alkuvuosien (90-luku) kohteissa asuneet olivat pääsääntöisesti veteraanien vanhimpia, jotka ovat siirtyneet ajasta iäisyyteen useinkin jo vuosia takaperin. Näin ollen valtaosa tutkituista kohteista ajoittuu vuosille 2000–2010. Haastatteluissa on tullut vastaan muutamia yli 90-vuotiaita, jotka hoitavat itse kaikki päivittäiset asiansa ja uusivat jopa ajokorttejaan. Edellä toteamani kunnan säilyminen on näyttänyt toteutuvan erityisen hyvin muutamien ”tervaskantojen” kohdalla. Tutkituista kohteista 36 % oli sotainvalideja, 30 % sotaveteraaneja ja 34 % leskiä.

Muuhun omistukseen siirtyneiden kohteiden käyttöä on tässä selvityksessä huomioitu veteraanin poismuuttohetkeen saakka.

Kohteista selvitettiin, mitä korjaustöitä ja milloin asuntoon/kiinteistöön on tehty, mitkä olivat korjauskustannukset ja saadun avustuksen määrä, sekä mikä on ollut korjaustyön tekemisen tarve/peruste. Samalla on laskettu avustuksen vaikutus keskimäärin korjauksen jälkeisiltä vuosilta vuoden 2013 loppuun mennessä.

Mikäli veteraani on kuollut ennen vuotta 2013, on korjauskustannusten vaikutus laskettu kuolinvuoteen saakka. Jos veteraanin leski kuitenkin asuu edelleen aikanaan korjatussa asunnossa, laskelma päättyy vuoden 2013 loppuun. Lisäksi on laskettu, (tuhatta euroa/vuosi) kuinka monta tuhatta euroa veteraanille myönnetyn avustuksen osuus on keskimäärin vuodessa ja mikä on korjatussa asunnossa asuttujen vuosien määrä. Asumisaika ja keskimääräinen korjausavustuksen määrä vuodessa näkyy koosteessa jokaisen kohteen kohdalla erikseen (vaik/vuosi). Koosteen jokaisen sivun alaosassa on kaikkien kyseisellä sivulla todettujen kohteiden yhteenlaskettu vuosimäärä. Lisäksi on selvitetty veteraanin terveydentila haastatteluhetkellä. Tässä on käytetty IADL-mittaria, joka antaa käsityksen kognitiivisten kykyjen vaurion asteesta, eli miten veteraani suoriutuu välineellisistä päivittäistoiminnoista. Koostesivun 8 alareunassa on eri osioiden prosenttijakautumat.

Tuloksien perusteella voidaan vertailla sekä korjausten että erityisesti avustusten kuluja/vuosi tämänhetkisiin hoito-/palvelukotien yms. vuosikustannuksiin. Niin menetellen voidaan myös arvioida korjaustöiden ”säästövaikutusta” kulloisellekin ajanjaksolle.

Tutkimuksen tulokset

Kohteita tutkittiin kaikkiaan 120 kappaletta Varsinais-Suomen alueelta. Sotainvalidien osuus oli 36 %, veteraanien osuus 30 % ja heidän leskiensä osuus 34 %.

Koosteesta ilmenee, että veteraaneja ja heidän leskiään asui edelleen korjatuissa asunnoissa 88 % tutkituista kohteista. Jälkipolville asuntoja/kiinteistöjä oli siirtynyt tutkittujen määrästä laskien 8 % ja ulkopuolisille oli myyty 4 %. Kotona asuvien määrä on melko suuri ottaen huomioon elossa olevien veteraanien ja heidän leskiensä keski-ikä (lähes 90 vuotta).

Suoritetuista korjaustöistä kohdistui kylpyhuoneisiin ja niihin liittyviin sauna-pesutiloihin n. 19 %, (KH), ulkoportaisiin n. 17 % verran (UP), puutteellisiin varusteisiin (vesi, viemärit, vesijohto-liittymät) n. 16 % (PV), esteettömyyskorjauksiin n. 26 % (EST) ja muihin korjauksiin n. 22 % (MUU). Kohdekohtaisesti hisseihin saadut avustukset ovat kohdassa esteettömyys (EST).

Kohdassa korjauksen syy on tuotu esille neljällä pystysarakkeella eri korjauksen perusteena olevat/vaikuttavat syyt. Koosteen viimeisen sivun alareunaan on merkitty eri syiden prosenttijakautumat. Ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan, kun korjaus/muutostyö oli tehtävä rakennusteknisistä syistä (RT), prosenttiluvun ollessa 15,8 %. Toisessa sarakkeessa merkki (LH) tarkoittaa, että korjaus/muutostyö olisi pelkästään liikkumisen kannalta helpottava ja prosenttiluku on 5,8 %. Edellä todettu prosenttiluku on pieni, koska kaksi seuraavaa pystysarake ovat asumisen ja pärjäämisen kannalta huomattavan merkittäviä. Kolmas sarake (PTV) osoittaa prosenttilukua, jossa korjaus/muutostyö oli tehtävä, jotta asiakas pärjäisi tulevina vuosina, 43,4 %. Neljäs oikealla oleva sarake (Vältt.) tarkoittaa, että korjaus/muutostyö oli välttämätön jotta asiakas ylipäätään pystyi jäämään kotiin, 35,0 %. Viime mainitun sarakkeen rastiut kohteet olivat sellaisia (vesi/viemäri-liittymä, rikkoutunut käyttövesiverkosto tai rikkoutunut lämmityslaitteisto/lämpöverkosto, vuotava katto jne.).

Liitteenä olevasta koosteesta voidaan myös laskea kohteille myönnettyjen korjauskustannusten ja saatujen avustusten kokonaismäärät. Niitä voidaan verrata vuoden 2013 loppuun mennessä korjatussa asunnossa asuttuun kokonaismäärään. Lisäksi voidaan edellä todettuja avustuskuluja verrata esimerkiksi palvelukotien/hoitokotien kuukausi-, tai vuosikustannuksiin. Niin menetellen voidaan arvioida saavutetut "säästöt".

Tutkittujen kohteiden korjaustöihin käytetty kokonaisrahamaäärä oli yhteensä 1 946 900 euroa. Avustuksia edellä todetuille kohteille myönnettiin kaikkiaan 1 228 000 euroa, joka tarkoittaa keskimäärin 63 % avustusta kuhunkin kohteeseen. Edellä mainituille avustuksille kohdennettujen asumisvuosien määrä vuoden 2013 loppuun mennessä on 953 vuotta (kaikki kohteet yhteenlaskettuna).

Kun otetaan koosteesta erikseen veteraanit, joiden asuntoihin aikanaan tehdyt korjaustyöt olivat välttämättömiä (Vältt.) että veteraanit ylipäätään pystyivät jäämään kotiin, oli asumisvuosien määrä heidän osaltaan vuoden 2013 loppuun mennessä 329 vuotta. Näihin kohteisiin saatujen avustusten määrä oli yhteensä 504 961 euroa. Jos ajatellaan, että veteraani olisi joutunut siirtymään sen sijaan palvelukotiin tai vastaavaan, olisivat siitä aiheutuvat kustannukset olleet 329 x 36 000 euroa (hintana käytetty 100,00 euroa/vrk), eli yhteensä 11 844 000 euroa. Näin ollen säästö olisi pelkästään heidän osaltaan suuruusluokkaa 11 339 039,00 euroa. Tässä tutkimuksessa edellä todettuja korjauskohteita oli 42 kpl, eli 34,99 % tutkituista (120 kpl) kohteista. Heidän osaltaan asumistilanne korjaantui niin, että asuminen saattoi jatkaa valtaosalla aina näihin päiviin asti.

Tuloksista voidaan todeta esimerkiksi seuraavaa;

- asukkaiden keski-ikä korjaushetkellä 80,4 vuotta
- kohteissa asuttu remontin jälkeen keskimäärin 8 vuotta ja 88 % asuu yhä!
- keskimääräinen korjauskustannus 16 220 €
- keskimääräinen avustusmäärä kohteisiin 10 230 €
- asukkaiden itsenäistä selviytymistä kuvaavan IADL-mittarin keskiarvolukema asukkailla 5,2

Loppupäätelmä

Mikäli avustuksia ei olisi aikanaan myönnetty, olisi suurella osalla veteraaneja ollut taloudellisesti lähes mahdotonta suorittaa välttämättömiä korjaustöitä omin varoin. Useissa tapauksissa veteraanit joutuivatkin turvautumaan pankkilainan ottoon saadakseen korjaushankkeen toteutettua. Vaihtoehtona olisi ollut muuttaminen toiseen asuntoon/uuteen asuinympäristöön. Sellainen pakon edessä tehty muutto tutusta kodista olisi monen veteraanin kohdalla ollut henkisesti rankkaa.

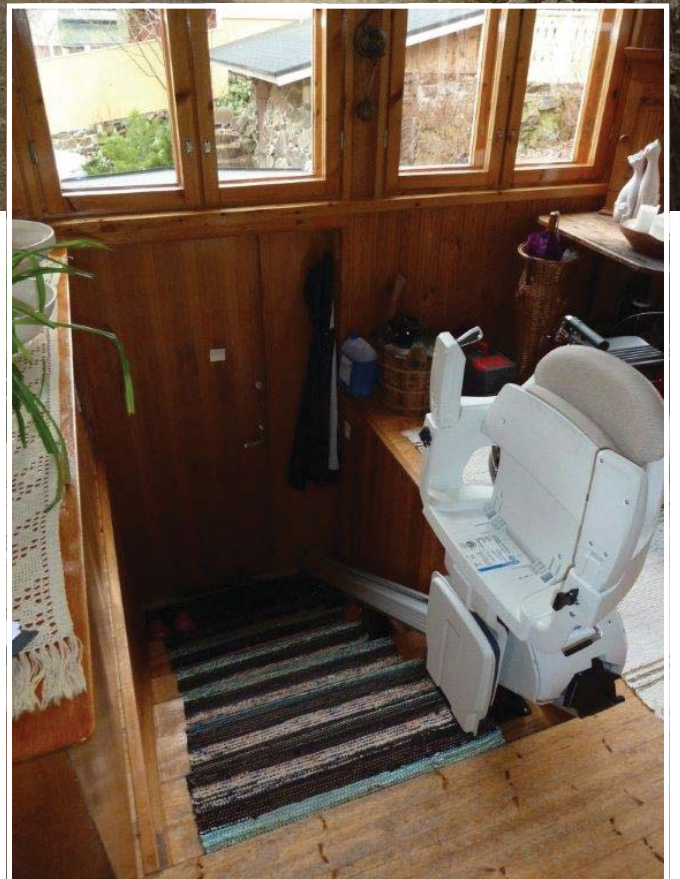
Eräs veteraanin leski, joka joutui muuttamaan pois omakotitalosta pari vuotta miehensä kuoleman jälkeen kertoi, kuinka hän muuttonsa jälkeen muutamassa viikossa lopetti päivittäisen aiemmin suhteellisen aktiivisen liikkumisensa ja kaupassa käyntinsä. Positiivinen, iloinen ja toimielias elämänlaatu hävisi hetkessä.

Viisi veteraanitarinaa

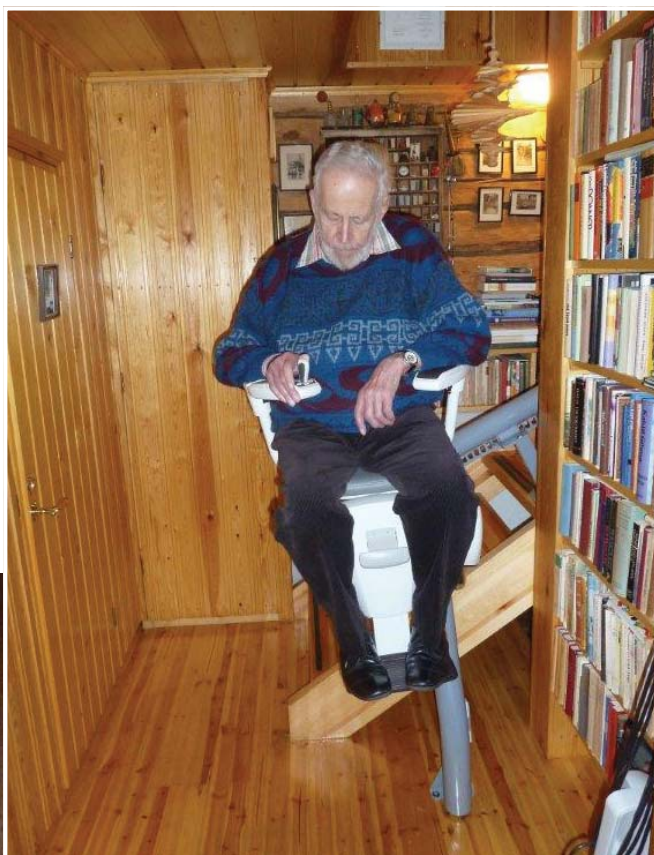

Karl-Erik ja Tutta Sternberg asuvat Naantalissa, vanhassa Karl-Erikin isoisän 1800-luvulla rakennuttamassa kookkaassa puutalossa. Rakennus sijaitsee jyrkässä rinteessä ja talon pihalle johtava porttikäytävä on niin kapea, että pihalle ajo on mahdollista vain keskikokoisella henkilöautolla.

Rakennuksen varsinaiseen asuinkerrokseen johtavat lasikuistilta jyrkät portaat. Myös asuinkerroksesta pesutiloihin ja ylätasolle on portaat.

Suuri puutalo Naantalissa

Karl-Erik Sternbergillä on nivelrikkoja ja lonkkavika, minkä vuoksi hänen portaisissa kulkemisensa on ajoittain hyvinkin vaikeaa. Sternberg on 40 % sotainvalidi. Hänelle anottiin valtiokonttorilta ns. peruskorjaushankkeena tuolihissien asennusta sekä lasikuistin portaisiin, että sisäportaisiin. Lisäksi anottiin sauna- ja pesutilojen ovien suurennukseen ja tukikai- teiden asennukseen sekä wc-istuimen korotukseen avustus- ta. Valtiokonttori myönsi avustuksen kyseisiin hankkeisiin. Keväällä 2012 asennettiin tuolihissit anottuihin paikkoihin.

Kyseiset Thyssen LEVANT -tuolihissien asennuksen suoritti Hissiryhmä L&L Oy Tampereelta. Asennus onnistui erinomaisesti ja Karl-Erik Sternberg sekä vaimonsa Tut- ta ovat tyytyväisiä lopputulokseen.

Maalaistalo Vehmaalla

Eila Simola syntyi Mynämäelle maalaistaloon. Nuoruutensa Eila vietti Mynämäellä. Vartuttuaan Eila opiskeli Tampereella 40-luvun alkupuolella mielisairaanhoidajaksi. Ammattia hän ei ehtinyt kauaa hoitaa, kun sotatoimet veivät hänet Syvärin luostarin kenttäsairaalaan vuonna 1944 perääntymisvaiheen ajaksi.

Vuonna 1950 Eila muutti Mynämäestä Vehmaalle tulevan miehensä **Touko Simolan** vaimoksi ja samalla Simolan talon emännäksi. Tilalla oli peltoa 25 hehtaaria ja navetassa lehmiä, sikoja ja muuta karjaa. Simolan päärakennus, navetta ja pihapiiri on säilytetty ulkoasultaan alkuperäisinä.

Asuinrakennukseen asennettiin 2000-luvun alkupuolella uudet ikkunat ja ulko-ovi. Myös wc-pesutilaa Eila Simola on korjauttanut.

Eila on koko ikänsä ollut aktiivinen ja harrastanut monenlaisia eri asioita. Hän kiittääkin edesmennyttä miestänsä siitä, että hän on saanut aina vapaasti hoitaa harrastuksiaan isännän siitä häntä moittimatta. Eila vetää tälläkin hetkellä Vehmaalla kuntopiiriä, hieroo, tekee jalkahoito- ja on joogaohjaaja. Kiinalainen Tai Chi -voimistelu on hänelle myös tuttua.

Eila Simola täyttää kuluvan vuoden lopulla 90 vuotta ja kertoo jatkavansa samaan malliin eteenpäin, ettei pääse passivoitumaan. Eilaa hetken kuunneltuaan tulee väkisinkin mieleen, että jälkipolvien tulisi useimpien omalla kohdallaan harkita vakavasti kuntonsa kohottamista ja ylläpitoa säännöllisellä liikunnalla. Salin pystyuunia Eila lämmittää kylmänä vuodenaikana päivittäin.

Omakotitalo Turussa

Aimo Kirkkala on syntynyt Honkilahdella, josta hän muutti 1949 Turkuun ensin kerrostaloon ja 1960 Kastanjatien omakotitaloon. Kirkkala palveli maataan sotatoimissa mm Karhumäellä, Poentsassa, Pirunsaarella ja Maaselässä, jossa hän haavoittui jatkosodan aikana jalkaan ja kasvoihin.

Kirkkalan omakotitaloon on vuosien varrella tehty korjaustyöt mm. sokkeliin, salaojiin, sadevesiviemärointiin, saunaan, keittiöön, vessaan ja ikkunat sekä kellarin lattiat on uusittu.

Maatila Yläneellä

Kunne Vihtori Leino syntyi Yläneelle maatalon pojaksi. Kunne vammautui Kannaksella siltatyömaalla 1944. Sodan jälkeen Kunne Leino lunasti maatilan vanhemmiltaan ja jatkoi maanviljelystä tilana, jossa oli peltoa sekä metsää yhteensä runsaat 20 hehtaaria. Karjaakin tilalla hoidettiin nuoruusvuosina. Leinon tilan päärakennus on alun perin vailla mukavuuksia oleva kaksi huonetta ja keittiön käsittävä rakennus. Vanhan kaivon tilalle tehtiin porakaivo vuonna 2007.

Wc-pesuhuone korjattiin ja tilaan saatiin sopimaan myös pesukone. Myös piharakennuksessa oleva vanha sauna peruskorjattiin.

Omakotitalo Mietoisissa

Reino Hurme rakensi itse omakotitalonsa, joka valmistui vuonna 1951. Rakentaminen ei ollut helppoa, koska Reino haavoittui jatkosodassa oikeaan käteensä vakavasti. Reino kuitenkin sitkeänä miehenä teki elämäntyön johtaen ja itse osallistuen käytännön työhön pienessä rakennusyrityksessään. Käsivammastaan huolimatta Reino Hurme lisäksi suunnitteli ja piirsi itse lukuisia rakennuksia.

Saunan käyttö piharakennuksessa oli hyvin hankalaa ja vuonna 1996 omakotitalon pieni eteinen purettiin, ja tilalle tehtiin suurempi eteinen. Eteiseen saatiin mahtumaan sauna/pesutila, mikä helpotti olennaisesti asumista sekä Reinon, että hänen näkövammaisen vaimonsa **Aunen** osalta. Myöhemmin talon wc-tilaa korjattiin, ikkunat, julkisivut ja vesikatto uusittiin. Lisäksi taloon rakennettiin uusi porras ja luiska, joka Reinon ja Aunen kuoltua on purettu.

Rakennuksen osti isovanhemmiltaan talon nykyinen omistaja **Ville Valtanen** vuonna 2004 isovanhempien vielä eläessä. Isovanhemmat kuolivat peräkkäisinä vuosina 2006 ja 2007. Valtanen onkin peruskorjannut taloa monella tavoin sisäpuolelta. Eteistila sauna- ja pesutiloihin ja alkuperäiset pystyjuonit sekä olohuoneessa, että yläkerrassa on säilytetty.

Keittiössä olleen hellan tilalle on muurattu uusi vastaavanlainen hella. Kaikki tulisijat ovatkin olleet jokapäiväisessä käytössä kylmän vuodenaikana. Rakennukseen on jälkepäin rakennettu uusi ulkoporras ja oleskelupatio.

VETERAANIEEN ASUNTOJEN KORJAUSTÖIDEN VAIKUTTAVUUSSELVITYS, Varsinais-Suomi 2013

kohde		asuu		jälki- polvi	ulko- puol.	korjaus- vuosi	korjauksen aihe				
		kyllä	ei				KH	UP	PV	EST	MUU
1 ok	veteraani	x				2005	x	x		x	x
2 ok	vet. leski	leski		x011		2006		x	x		
3 ok	vet. leski		x		x 012	2008	x	x			x
4 ok	veteraani	x				2004	x		x	x	x
5 ok	sotainv. leski	leski				2002		x		x	
6 ok	vet. leski	leski				2001			x	x	x
7 kt	veteraani	x				2001	x				
8 ok	sotainvalidi	x				2003	x			x	
9 ok	sotainv. leski	leski				2003	x	x			x
10 ok	sotainvalidi	x				2011	x	x	x	x	x
11 ok	veteraani	x				2009	x			x	x
12 ok	veteraani	x				2009		x	x		x
13 ok	veteraani	x				2009					x
14 ok	veteraani	x				2007			x	x	x
15 rt	veteraani	x				2007	x	x		x	
16 ok	veteraani	x				2007			x		x
17 ok	sotainvalidi	leski				2007		x	x		x
18 ok	vet. leski	leski				2005	x	x	x	x	x
19 kt	vet. leski	x				2005	x			x	x
20 ok	veteraani	x				2009					x
21 ok	vet. leski	leski				2005	x	x	x	x	x
22 ok	vet. leski	leski				2008	x	x	x	x	x
23 ok	veteraani		x		x010	2009				x	x
24 ok	vet. leski	leski				2006		x	x	x	x
25 ok	vet. leski	leski				2006					x
26 ok	vet. leski	leski				2006		x	x	x	x
27 ok	vet. leski	leski				2006			x		x
28 ok	sotainvalidi	x				2006	x	x	x	x	x
29 ok	veteraani	x				2005	x	x		x	
30 ok	veteraani		x		x011	2006				x	x
31 ok	sotainvalidi	x				2007	x	x	x	x	x
32 ok	vet. leski	leski				2007		x	x	x	x
33 ok	sotainvalidi	x				2006					x
34 ok	vet. leski	leski				2006		x	x	x	
35 ok	vet. leski	leski				2006	x	x		x	x
36 ok	vet. leski	leski				2007	x	x	x	x	x
37 kt	veteraani	x				2007	x			x	
38 ok	sotainvalidi	x				2007	x	x		x	x
39 ok	sotainvalidi	x				2011	x	x	x	x	
40 ok	sotainvalidi	x				2006	x			x	x
42 on	veteraani	x				2009	x		x	x	x
43 ok	sotainvalidi	x				2009	x	x	x	x	

kustann. €	avustus €	asumis- aika v.	av/v. €	Korjauksen syy			Vältt.	IADL- mittari
				RT	LH	PTV		
12 000	8 000	8,0	1 000				x	7
6 500	4 500	7	650				x	4
10 000	7 000	5	1400				x	8
18 000	10 000	9	1100			x		8
9 650	9 560	11	870				x	8
15 000	8 000	12	670				x	5
8 000	5 000	12	420			x		8
8 000	5 000	10	500			x		9
9 530	9 530	10	950			x		7
16 000	12 000	2	6 000				x	4
30 000	12 000	4	3 000				x	0
22 000	12 000	4	3 000				x	0
9 000	4 000	4	1 000			x		8
17 000	5 000	6	830	x				8
4 450	3 100	6	520				x	2
20 000	10 000	6	1 670				x	8
12 000	8 000	6	1 330				x	7
8 000	5 500	8	690				x	8
12 500	8 000	8	1 000				x	6
12 000	5 200	4	1 300	x				7
12 000	8 000	8	1 000			x		8
27 600	11 400	5	2 280				x	0
7 200	3 000	4	750			x		2
4 500	3 000	7	430	x				8
4 700	3 200	7	460	x				8
10 400	7 200	7	1 000			x		1
9 000	2 900	7	400			x		7
15 000	10 600	7	1 500			x		7
10 000	7 000	8	880			x		8
9 500	6 700	7	960	x				6
25 000	11 000	6	1 830			x		8
24 000	17 000	6	2 830			x		5
8 600	3 400	7	480	x				8
17 500	0	7	0	x				4
10 000	4 000	7	570			x		5
22 000	12 000	6	2 000				x	6
10 000	7 500	6	1 250			x		4
37 000	32 000	6	5 300				x	1
16 000	12 100	2	6 000			x		4
14 500	8 700	7	1 240			x		8
30 000	17 000	4	4 250				x	8
12 500	12 000	4	3 000			x		7

VETERAANIEEN ASUNTOJEN KORJAUSTÖIDEN VAIKUTTAVUUSSELVITYS, Varsinais-Suomi 2013

kohde		asuu		jälki- polvi	ulko- puol.	korjaus- vuosi	korjauksen aihe				
		kyllä	ei				KH	UP	PV	EST	MUU
44 ok	sotainvalidi	x				2009	x	x	x	x	
45 ok	sotainvalidi		x	x013		2009	x	x	x	x	
46 kt	vet. leski	leski				2012	x			x	
47 ok	sotainvalidi	x				2006		x	x	x	
48 rt	veteraani	leski				2006	x	x	x	x	x
49 ok	sotainvalidi	x				2005	x		x	x	x
50 kt	veteraani	x				2005	x			x	
51 rt	veteraani	x				2006	x	x		x	
52 ok	veteraani	leski				2005	x	x	x	x	x
53 ok	sotainvalidi	leski				2007	x	x		x	x
54 ok	sotainvalidi	leski				2005	x	x		x	x
55 ok	sotainvalidi	x				2012		x		x	x
56 ok	sotainvalidi		x	x08		1996	x	x	x	x	x
57 ok	sotainvalidi	x				2006	x	x	x	x	x
58 ok	sotainvalidi		x	x013		2010	x	x		x	x
59 ok	veteraani	x				2009	x	x		x	x
60 ok	veteraani	leski				2009	x	x		x	x
61 ok	veteraani	leski				2009		x	x	x	x
62 kt	sotainvalidi	leski				2009				x	x
63 ok	sotainvalidi	x				2002	x	x	x	x	x
64 ok	veteraani	x				2012	x	x	x	x	x
65 ok	sotainvalidi	x				2006	x	x	x	x	x
66 ok	sotainvalidi	x				2006	x		x		
67 ok	sotainvalidi	x				2006	x	x	x	x	x
68 ok	sotainvalidi	x				2007	x	x		x	
69 ok	sotainvalidi	x				2003	x	x	x	x	x
70 ok	veteraani	x				2010		x	x	x	x
71 ok	sotainvalidi	x				2006	x	x		x	x
72 ok	sotainvalidi	x				2008	x	x	x	x	x
73 ok	sotainvalidi		x	x011		2001	x	x		x	x
74 ok	sotainvalidi	x				2007			x	x	
75 kt	sotainvalidi	leski				2007	x			x	
76 rt	veteraani	x				2005		x	x	x	x
77 ok	vet. leski	x				2005	x	x	x	x	x
78 ok	veteraani	x				2004		x		x	x
79 ok	veteraani	x				2004					x
80 ok	vet. leski	x				2004		x	x	x	x
82 ok	sotainvalidi	x				2004		x		x	x
83 ok	vet. leski	x				2004			x	x	
84 ok	veteraani	x				2004	x	x	x	x	x
85 rt	veteraani	x				2004	x		x	x	
86 ok	sotainvalidi	x				2004	x	x	x	x	

kustann. €	avustus €	asumis- aika v.	av/v. €	Korjauksen syy			Vältt.	IADL- mittari
				RT	LH	PTV		
62 800	10 300	4	2 470				x	7
12 500	12 100	4	3 000				x	1
13 000	9 000	1	9 000		x			5
5 800	1 000	7	100	x				2
16 500	8 000	7	1 140			x		7
10 700	9 400	8	1 180			x		3
6 500	0	8	0			x		6
9 300	9 200	7	1 310			x		6
15 000	9 200	8	1 150			x		5
6 600	5 800	6	970		x			2
15 000	8 000	8	1 000			x		2
15 900	15 900	1	15 900				x	5
70 000	40 000	17	3 300				x	3
30 000	14 000	7	2 000			x		3
12 100	12 100	3	4 000			x		3
10 500	7 500	4	1 880			x		8
20 000	12 000	4	3 000			x		8
17 000	12 000	4	3 000			x		6
9 600	9 600	4	2 400			x		3
40 000	25 000	11	2 270			x		7
18 000	12 600	1	12 600		x			5
40 000	15 400	7	1 900			x		6
6 900	6 900	7	990			x		8
10 500	10 500	7	1 500				x	6
10 500	10 500	6	1 750		x			4
40 000	29 000	10	2 900				x	0
70 000	40 000	3	13 300			x		3
10 500	10 400	7	1 490			x		8
12 300	11 400	5	2 300			x		4
56 300	33 200	12	2 600		x			1
5 000	5 000	6	800	x				1
6 500	6 500	6	1 000			x		5
24 000	18 000	8	2 250			x		6
12 500	8 700	8	1 090				x	7
7 300	5 100	9	570	x				8
11 300	7 900	9	880	x				8
13 800	9 600	9	1 070				X	7
10 500	7 400	9	820			x		8
11 100	7 800	9	870			x		7
13 400	9 400	9	1 040			x		7
4 000	2 300	9	260			x		3
15 900	9 900	9	1 100				x	1

VETERAANIEEN ASUNTOJEN KORJAUSTÖIDEN VAIKUTTAVUUSSELVITYS, Varsinais-Suomi 2013

kohde		asuu		jälki- polvi	ulko- puol.	korjaus- vuosi	korjauksen aihe				
		kyllä	ei				KH	UP	PV	EST	MUU
85 rt	veteraani	x				2004	x		x	x	
86 ok	sotainvalidi	x				2004	x	x	x	x	
87 ok	sotainvalidi	x				2004	x			x	
88 rt	sotainvalidi	x				2005	x	x		x	
89 ok	veteraani	x				2003			x	x	x
90 ok	veteraani	x				2004	x		x	x	x
91 ok	vet. leski	x				2003		x	x	x	x
92 ok	veteraani	x				2003		x	x	x	x
93 ok	vet. leski	x				2003	x	x	x	x	
94 ok	vet. leski	x				2001					x
95 ok	veteraani	x				2001				x	x
96 ok	vet. leski	x				2000			x	x	
97 ok	sotainvalidi	x				2001					x
98 ok	veteraani	x				2003					x
99 rt	sotainv. leski	x				2001	x	x		x	
100 ok	sotainv. leski	x				2001	x			x	x
101 ok	sotainvalidi	x				2003	x	x		x	
102 ok	sotainvalidi		x	x08		2001	x		x	x	
103 ok	sotainvalidi					2002	x		x	x	x
104 ok	vet. leski	x				2001	x			x	x
105 ok	vet. leski	x				2001				x	x
106 ok	vet. leski		x		x011	2001			x	x	x
107 kt	veteraani	x				2001	x			x	
108 ok	vet. leski		x		x011	2001		x	x	x	x
109 ok	vet. leski	x				2001			x	x	x
110 ok	veteraani	x				2001					x
111 ok	sotainvalidi	x				2001	x	x	x	x	x
112 ok	vet. leski	x				2000	x	x	x	x	x
113 ok	vet. leski	x				2001	x			x	
114 kt	sotainv. leski	x				2001	x			x	x
115 ok	vet. leski		x	x011		2000		x	x	x	x
116 ok	sotainvalidi	x				2000	x	x	x	x	x
117 rt	sotainv. leski		x	x09		2000	x			x	
118 ok	sotainv. leski	x				2000	x	x		x	x
119 ok	sotainv. leski	x				2001	x	x	x	x	x
120 ok	sotainv. leski		x	x07		2001	x			x	x
Yhteensä		107	13	9	5		75	69	62	101	86
Jakautuma		88 %		8 %	4 %		19 %	17 %	16 %	26 %	22 %

OK Omakotitalo
RT Rivitalo
KT Kerrostalo

KH Kylpyhuone
UP Ulkoporras, sisäänkäynti
PV Puutteelliset varusteet (vesi, viemäri)
EST Esteettömyys (luiskat, aukot, kynnykset, tukikahvat)

kustann. €	avustus €	asumis- aika v.	av/v. €	Korjauksen syy			Vältt.	IADL- mittari
				RT	LH	PTV		
4 000	2 300	9	260			x		3
15 900	9 900	9	1 100				x	1
3 700	3 700	9	410		x			8
8 900	8 900	8	1 110		x			2
12 200	8 500	10	850			x		8
20 000	13 000	9	1 440			x		4
27 600	19 000	10	1 900			x		7
9 500	6 600	10	660			x		2
23 000	9 000	10	900			x		1
8 000	5 000	12	420	x				8
20 000	13 000	12	1 080	x				4
12 000	8 000	13	620				x	8
12 000	7 000	12	580	x				5
8 500	5 900	10	590	x				5
12 000	10 000	12	830				x	5
11 000	11 000	12	920			x		7
6 300	6 300	10	630			x		8
11 000	10 000	7	1 430				x	1
10 000	10 000	11	900				x	2
12 000	8 400	12	700				x	5
12 000	8 400	12	700	x				3
22 000	14 000	10	1 400				x	7
10 000	7 000	12	580				x	4
7 000	4 000	10	400	x				7
12 000	8 400	12	700	x				8
15 000	10 000	12	830	x				8
25 000	20 000	12	1 670				x	4
30 000	10 000	13	780				x	0
15 000	10 000	12	830			x		6
10 000	10 000	12	830				x	6
10 000	8 500	11	770				x	2
38 000	24 000	13	1 850			x		7
25 000	10 000	10	1 000				x	7
14 000	10 000	13	780				X	3
25 000	15 000	12	1 250				x	7
12 000	10 000	7	1 430				x	4
1 947 930	1 227 290	953		19	7	52	42	5,30
				16 %	6 %	43 %	35 %	

- RT Muutostyö oli tehtävä rakennusteknisistä syistä
LH Muutostyö oli myös asiakkaan liikkumisen kannalta helpottava
PTV Muutostyö oli tehtävä, jotta asiakas pärjäisi tulevina vuosina
Vältt. Muutostyö oli välttämätön, että asiakas ylipäätään pystyi jäämään kotiin

Korjausneuvonta

Vanhustyön keskusliitto on vuodesta 2001 lähtien toteuttanut Raha-automaattiyhdistyksen tuella valtakunnallista sotainvalidien ja veteraanien asuntojen korjausneuvontatoimintaa. Toiminnan avulla on autettu veteraaniväestöä asumaan omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään.

Keskusliitolla on 15 korjausneuvojaa, jotka työskentelevät eri puolella Suomea. He auttavat maksutta kaikkia apua tarvitsevia vanhuksia asunnossa tarvittavien muutostöiden kartoittamisessa, suunnittelussa ja avustusten hakemisessa. Toimintaa on vähitellen laajennettu koskemaan myös muuta vanhusväestöä sekä jäsenyhteisöjen omistamia vanhustenhuollon kiinteistöjä.

Suuressa osassa vanhusten asunnoista on puutteita esteettömyydessä, varustelussa tai kunnossa. Jäsenyhteisöjen osalta neuvonta kohdistuu erityisesti energiantehokkuuteen sekä asumisturvallisuuden ratkaisuihin.

Keskusliitolla on monipuolista yhteistyötä veteraanijärjestöjen sekä kunnallisten korjausneuvojien kanssa samoin kuin Vakuutus kuntoutuksen ja ASPA-säätiön kanssa. Korjausneuvonnan asiantuntijoita kuullaan myös valtakunnallisissa työryhmissä.

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Malmin kauppatie 26,
00700 Helsinki
Puhelin (09) 350 8600
Faksi (09) 350 86010
info@vtkl.fi, www.vtkl.fi

